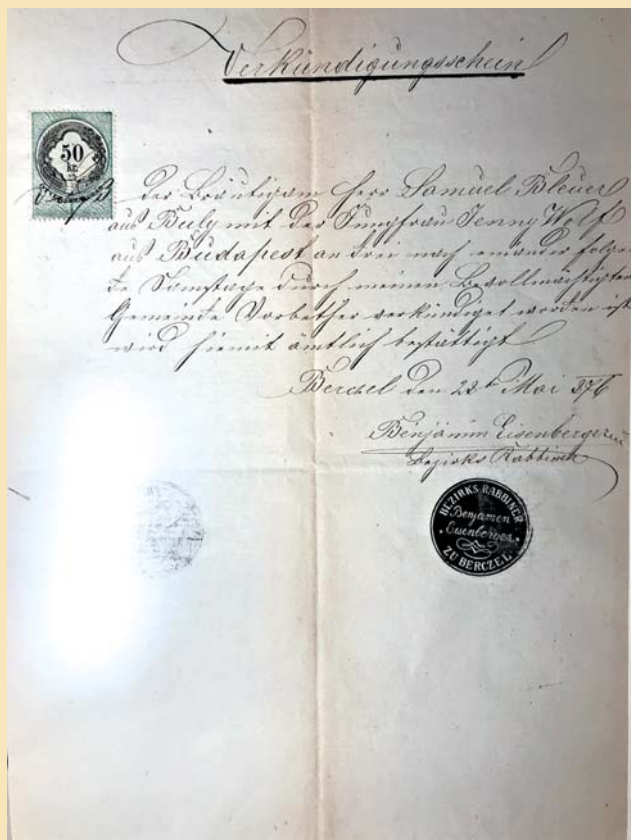

Egy érdekes kordokumentum

Verkündigungsschein

Des Bräutigam Herr Samuel Bleuer aus Buly mit der Jungfrau Jenny Wolf aus Budapest an 3 aneinander folgende Samstage durch meinen Bevollmächtigten Gemeinde Vorbeter verkündigt worden ist, wird hiermit amtlich bestätigt.

Berczel den 28. Mai 1876
Benjámín Eisenberger
Bezirks Rabbiner

Hirdetmény

Ezúton hivatalosan igazolom, hogy a vőlegény, a bulyi Bleuer Sámuel úr a menyasszonnyal, a budapesti Jenny Wolf kisaszszonnyal a hitközség felhatalmazott előimádkozója által három egymást követő szombaton kihirdettetett.

Berczel, 1876. május 28.
Eisenberger Benjámín
közeti rabbi

(A dokumentum régies német nyelven írt szövegének olvasatát Ruth Bachmayer, a magyar fordítást Kertész Gábor készítette.)

A berceli rabbi igazolása

Barátnőmet, Demeter Katalint mint a Bleuer család leszármazottját kereste meg egy hölgy az egyik internetes genealógiai oldalon egy 1876-ból származó dokumentum fotójával. Az iratot barátnőm egyik távoli rokonának, Bleuer Sámuelnek állította ki a berceli (tiszaberceli) körzeti rabbi igazolásként arról, hogy a menyasszonyával, Wolf Jennyvel kötendő házassági szándékát a helyi hitközségben háromszor kihirdették. (A közösség előtt való kihirdetés minden felekezetnél, illetve később a polgári házasságkötés esetén is kötelező volt. Ezt azért iktatták törvénybe, hogy a házasságkötést akadályozó esetleges okok még az esküvő előtt kiderüljenek.) Azt, hogy ez a németül írt igazolás hivatalos irat, az 50 koronás okmánybélyeg és a rabbi pecsétje erősíti meg. Az iratra azért volt szükség, mert a házasság Budapesten, a menyasszony lakhelyén kötött. (A hölgy, akinek birtokában van ez a különleges, ritka kordokumentum, a berceli rabbi leszármazottja.)

A Szabolcs megyei Bercel a környező települések (Buj, Ibrány, Paszab) izraelita anyakönyvi kerületének székhelye volt, élén **Eisenberger Benjámín** rabbi. Sajnos, életéről és munkásságáról csak az általa vezetett születési, esketési és halálozási anyakönyvek adnak némi információt. A kárpátaljai Szerednyéről érkezett Szabolcs megyébe, nem tudni, mikor. Bercel és körzetének legkorábbi anyakönyvei 1854-ből származnak, s ezekben egészen 1889-ig az ő neve szerepel esketőként, illetve körülmetélőként. 1854-ben viszont már 50 éves volt, tehát nagy a valószínűsége, hogy korábban is Bercelen élt. Itt is halt meg 85 éves korában, 1889. november 9-én. Vitalitására utal, hogy halála előtt három hónappal, augusztus 13-án még ő esketett Bercelen egy fiatal párt.

A Bleuer család Szabolcs megye egyik nevezetes, sok területen jelentős értéket teremtő zsidó családja volt. Nagykállóban, Ibrányban és Nyíregyházán élt tagjai közül több kiváló személyiséget is megismerhettek a Sófár olvasói az elmúlt években. **Bleuer Sámuel** (1841–1907), akinek az igazolást a rabbi kiállította, a Tiszaberceltől 7 km-re fekvő Buj községben lakott, itt terültek el birtokai. Bleuer Lipót ibrányi földbirtokos fia volt, s az édesapja nyomdokait követve ő is ezt a tevékenységet folytatta egész életében. 1868-ban kötött először házasságot a 19 esztendő Janowitz Etelkával, aki négy évi házasság után fiatalon meghalt. Berta nevű kislányuk még a két évet sem töltötte be, Ilona pedig mindössze három hónapos volt, amikor anya nélkül maradtak. A fiatal édesapa négy évi özvegység után házasodott meg újra. Egy budapesti lányt, a 18 éves Wolf Jennyt választotta feleségnek és gyermekei édesanyjának. Az esküvőt – melyhez a mellékelt igazolás készült – 1876. június 4-én tartották a Dohány utcai zsinagógában, ahol az eskető pap nem más volt, mint dr. Kohn Sámuel, a pesti zsinagóga első magyar nyelven szónokló rabbija.

A házaspárnak három gyermeke született, de ketten még kisgyermek korukban meghaltak, egy lányuk, Etelka érte meg a felnőttkort az első házasságból született két lánnyal együtt.

Bleuer Sámuel 1907. december 17-én, felesége, Wolf Jenny 1927. február 19-én hunyt el. Mindketten a buji zsidó temetőben nyugszanak.

Urbán Terézia